

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань науки і освіти

01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-31-55, факс: 255-33-04, e-mail: kno@rada.gov.ua

№ 04-23 / 16 - 1292

" 24 " жовтня 2018 р.

Асоціації міст України

На Ваше звернення від 03.10.2018 р. Комітет з питань науки і освіти повідомляє наступне.

03.10.2018 року відбулось розширене засідання Комітету, на якому розглянуто проект Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» (реєстр. № 9000 від 15.09.2018 р.). За наслідками обговорення законопроекту ухвалено рішення Комітету, протокол №94 від 03.10.2018 р. (додається), у якому, зокрема, враховані надіслані Вами пропозиції щодо бюджетної підтримки сфери освіти в Україні в 2019 році.

01 жовтня 2018 року Комітет надіслав відповідні пропозиції до проекту Державного бюджету України на 2019 рік до Комітету з питань бюджету.

**Перший заступник
Голови Комітету**

О.СПИВАКОВСЬКИЙ

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ НАУКИ І ОСВІТИ

Р І Ш Е Н Н Я

До протоколу № 94
від 03 жовтня 2018 року

**Про проект Закону України
“Про Державний бюджет України на 2019 рік”
(реєстр. № 9000 від 15.09.2018),
поданий Кабінетом Міністрів України**

Заслухавши інформацію представників Міністерства освіти і науки України, Національної академії наук України, національних галузевих академій наук України щодо прогнозних показників фінансового забезпечення сфери науки і освіти у 2019 році, Комітет Верховної Ради України з питань науки і освіти відзначає.

У 2019 року ВВП планується в обсязі 3946,9 млрд. грн., у 2018 році цей показник становив 3247,7 млрд. гривень (збільшено на 21,5%).

Видатки Державного бюджету України у сумі 1.094.368.288,1 тис. гривень проти 991.699.998,4 тис. гривень у 2018 році (збільшено на 10,3%), у тому числі видатки загального фонду Державного бюджету України - 993.406.899,9 тис. гривень проти 908.466.531,3 тис. гривень у 2018 році (збільшено на 9,3%).

Частка ВВП, що планується розподіляти Державним бюджетом у 2019 році становить 27,7%, тоді як цей показник у 2018 році становив 28,14%, у 2017 році 28,7%, у 2015 році 29%.

1. Щодо видатків на освіту.

Згідно зі статтею 78 Закону України “Про освіту” обсяги видатків на освіту мають становити на менше 7% ВВП або 276,5 млрд. гривень. Запропонований Урядом обсяг видатків на 2019 рік становить 6,13% ВВП проти 6,71% ВВП у 2018 році.

Закладені у проекті бюджету обсяги видатків, як і в минулих роках, не забезпечать нагальні потреби закладів освіти, про що свідчить: низький, законодавчо незабезпечений рівень заробітної плати педагогічних, науково-педагогічних та інших працівників освіти, скасування та зниження їм розмірів надбавок і доплат, наявна заборгованість із заробітної плати, застаріла матеріально-технічна база, наявні борги за отримані закладами освіти комунальні послуги тощо.

У проекті Закону про Державний бюджет України на 2019 необхідно забезпечити реалізацію наступних пропозицій щодо:

- фінансового забезпечення галузі освіти, в обсягах, не менших 7% ВВП, включаючи обсяги освітньої субвенції та додаткової дотації місцевим бюджетам на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів загальної середньої освіти, а також видатків на підготовку кадрів закладами вищої освіти, що необхідні для забезпечення трудових прав педагогічних, науково-педагогічних та інших працівників на оплату праці відповідно до норм законодавства;

- належного фінансування закладів дошкільної та позашкільної освіти, закладів загальної середньої освіти;

- підвищення оплати праці педагогічних працівників усіх установ і закладів освіти, а також науково-педагогічних працівників, тренерів-викладачів; затвердження схеми посадових окладів та ставок заробітної плати педагогічних і науково-педагогічних працівників відповідно до положень підпункту 1 пункту 6 Прикінцевих та перехідних положень Закону України "Про освіту" № 2145, згідно з яким Кабінету Міністрів України доручено забезпечити до 2023 року поетапну реалізацію положень частини другої статті 61 вказаного Закону, передбачивши при цьому щорічне збільшення посадового окладу педагогічного працівника найнижчої кваліфікаційної категорії до чотирьох прожиткових мінімумів для працездатних осіб і затвердити відповідні схеми посадових окладів (ставок заробітної плати).

- підвищення розміру стипендій для учнів закладів професійної (професійно-технічної) освіти;

- належного фінансування програми "Шкільний автобус" за принципом співфінансування з Державного бюджету України та місцевих бюджетів;

- належного фінансування видання, придбання, зберігання та доставки підручників і навчальних посібників для учнів закладів загальної середньої освіти державної та комунальної власності;

- фінансового забезпечення ремонту, облаштування та поновлення меблів у гуртожитках для студентів закладів вищої освіти і закладів професійної (професійно-технічної) освіти; функціонування бібліотек закладів загальної середньої освіти.

Невідкладним питанням є удосконалення формули розподілу освітньої субвенції. Зокрема, апробація такої формули виявила окремі її недоліки, як наприклад, неврахування поділу класів на групи при вивченні окремих

предметів, неврахування реального контингенту учнів у закладах загальної середньої освіти, невідповідність розрахункового показника наповнюваності класів для міських ОТГ, які мають заклади загальної середньої освіти, розташовані в сільській місцевості тощо. Крім того, відповідно статті 103-2 Бюджетного кодексу України інклюзивно-ресурсні центри мають фінансуватись за кошти освітньої субвенції. Поряд із тим, у формулі розподілу освітньої субвенції не було передбачено фінансування цих установ, що викликало додаткові навантаження на місцеві бюджети.

Тому потрібно внести низку змін до Формули розподілу освітньої субвенції, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 року № 1088, якими, зокрема, передбачити наступне:

- врахування реального контингенту учнів закладів загальної середньої освіти;
- застосування коригуючого коефіцієнту приведення кількості педагогічних ставок у зв'язку з поділом класів на групи при вивченні окремих предметів у закладах загальної середньої освіти;
- зменшення розрахункової наповнюваності класів для міських ОТГ, які мають заклади загальної середньої освіти, розташовані в сільській місцевості;
- приведення у відповідність до статті 103² Бюджетного кодексу України порядку фінансування інклюзивно-ресурсних центрів шляхом здійснення такого фінансування за рахунок коштів освітньої субвенції;
- врахування коефіцієнту доходності.

Окремої уваги заслуговують норми проекту Закону про Державний бюджет України на 2019 рік в частині передачі видатків на оплату послуг з підготовки фахівців у вищих навчальних закладах I-II рівнів акредитації державної власності без статусу окремих юридичних осіб, які входять до складу вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації державної власності, що не мають статусу національного, передбачає фінансування з обласних бюджетів та бюджету міста Києва (стаття 22 законопроекту).

Всього, згідно зазначеного проекту Закону, підлягає передачі на фінансування з місцевих бюджетів 69 технікумів та коледжів, в тому числі за регіонами України: Дніпропетровська область – 10, Донецька область – 6, Закарпатська область – 3, Запорізька область – 9, Івано-Франківська область – 1, Луганська область – 1, Львівська область – 2, Одеська область – 3, Полтавська область – 7, Рівненська область – 4, Сумська область – 5, Тернопільська область – 1, Харківська область – 3, Херсонська область – 4, Хмельницька область – 3, Черкаська область – 2, Чернівецька область – 3, м. Київ – 2.

Комітет відзначає, що передбачені законопроектом заходи щодо скорочення витрат на освіту шляхом передачі низки технікумів та коледжів (вищих навчальних закладів I – II рівнів акредитації), які є структурними підрозділами закладів вищої освіти (вищих навчальних закладів III – IV рівнів акредитації) на фінансування з місцевих бюджетів, характеризуються високим ризиком щодо

функціонування вищезазначених технікумів і коледжів і потребують коригування.

Відповідно до наявної в Комітеті інформації, Кабінет Міністрів України вважає, що здійснення такої передачі зумовить зменшення видатків Державного бюджету України на утримання вищих навчальних закладів III – IV рівнів акредитації на 800 млн. грн.

В той же час, згідно Додатку 3 до законопроекту передбачено здійснення у 2019 році видатків за бюджетною програмою КПКВК 2211230 “Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти “Нова українська школа” на загальну суму 1 300 млн. грн., що, на думку Комітету, є недостатньо обґрунтованим.

Вважаємо, що подані Кабінетом Міністрів України в проекті Закону України “Про Державний бюджет України на 2019 рік” пропозиції щодо передачі з 1 січня 2019 року зазначених вище технікумів і коледжів, на фінансування з обласних бюджетів та бюджету м. Києва є необґрунтованими, вкрай загрозливими та такими, що можуть призвести до руйнації освітнього простору країни.

Відповідно до статті 53 Конституції України доступність, безоплатність, розвиток вищої освіти в державних і комунальних навчальних закладах забезпечує держава.

Згідно зі статтею 85 Бюджетного кодексу України держава може передати органам місцевого самоврядування право на здійснення видатків лише за умови відповідної передачі фінансових ресурсів у вигляді закріплених за відповідними бюджетами загальнодержавних податків і зборів або їх частки, а також трансфертів з Державного бюджету України.

Як свідчить досвід 2018 року, згідно отриманої з місць інформації, необхідних ресурсів для належного фінансового забезпечення переданих у 2018 році на місцеві бюджети закладів освіти у місцевих бюджетах недостатньо. Це призвело до виникнення проблем з виплатою заробітної плати працівникам, зменшення її розміру внаслідок скасування доплат, надбавок, навчального навантаження, а також до звільнення працюючих. Аналогічна ситуація склалася з стипендіальним забезпеченням студентів та їх харчуванням. Досить гострою є проблема оплати закладами освіти комунальних послуг та пов'язана з нею ситуація щодо відключення їх приміщень від опалення та постачання електроенергії через їх несплату. Ця проблема набуває особливого загострення в умовах безперервного підвищення цін і тарифів на комунальні послуги.

Крім того, незважаючи на те, що значна частина студентів технікумів та коледжів фактично проживають у інших областях, фінансування їх навчання здійснюється з обласних бюджетів за місцем знаходження відповідного закладу освіти. Такий стан призводить до виникнення суперечливих ситуацій та скорочення у місцевих бюджетах обсягів коштів, необхідних для проведення зазначеного фінансування.

Тому Комітет вважає, що відсторонення держави від виконання однієї з своїх основних місій та перекладення цього завдання на місцеві органи влади за відсутності достатнього матеріально-технічного забезпечення призведе до

остаточного занепаду відповідної ланки вищої освіти в умовах нинішнього стану економіки та відтоку молоді до інших країн.

2. Щодо видатків на науку у 2019 році.

1) Загальний обсяг видатків на науку у проекті Закону України “Про Державний бюджет України на 2019 рік” **не визначений**, як того вимагає Закон України “Про наукову і науково-технічну діяльність”.

Згідно із Законом “Про наукову і науково-технічну діяльність” у 2020 році бюджетне фінансування наукової і науково-технічної діяльності має становити 1,7% ВВП. Постановою Верховної Ради України №2133-VIII від 12 липня 2017 року передбачено поетапне збільшення фінансування науки, починаючи з 2017 року видатки на науку мали становити не менше 0,5% ВВП.

За інформацією Міністерства фінансів України загальні видатки на науку у проекті Державного бюджету України на 2019 рік плануються в обсязі 9214,5 млн. грн., або **0,23 % ВВП**, з них по загальному фонду – 6173,8 млн. грн., або **0,17%ВВП**.

У 2018 році ці показники вищі і відповідно становлять **0,25% ВВП** (8326,6 млн. гривень) та **0,19% ВВП** (6173,8 млн. гривень).

Національна рада України з питань розвитку науки і технологій, яка була створена у 2018 році, і яка згідно із Законом України “Про наукову і науково-технічну діяльність” має надавати Кабінету Міністрів України рекомендації щодо визначення загальних обсягів фінансування наукової і науково-технічної діяльності та його розподілу між базовим і конкурсним фінансуванням наукових досліджень, такі рекомендації на надавала.

За рік існування Національна рада України з питань розвитку науки і технологій провела тільки одне засідання, тоді як за Законом має збиратися не менше як 4 рази на рік. Не забезпечено належним чином діяльність Наукового комітету Національної ради України.

Вітчизняна наука сьогодні знаходиться у критичному стані, скорочуються обсяги фінансування науки, погіршуються правові та фінансові умови міжнародного співробітництва. Втрачається авторитет вченого, його вплив на економічні процеси, відсутня сучасна матеріально-технічна та інформаційна база забезпечення наукових досліджень. Продовжує погіршуватися соціальний статус наукового та науково-педагогічного працівника у суспільстві, активізується розпад наукових шкіл, посилилась міграція науковців за кордон, перш за все молоді. Як наслідок, вітчизняна наука «старіє».

Зрозуміло що причини такого стану мають системний характер і, в першу чергу, пов'язані з загальними проблемами розвитку держави, відсутністю обґрунтованої соціально-економічної політики України, основних засад розвитку науково-технічної сфери, сучасних пріоритетів розвитку науки та ефективної системи їх реалізації, у тому числі грантової.

Отже, проектом Закону України “Про Державний бюджет на 2019 рік” не враховані наступні вимоги Закону України “Про наукову і науково-технічну діяльність” щодо фінансування науки:

1) У бюджеті не визначені обсяги коштів, що спрямовуються на наукову і науково-технічну діяльність у відсотках до валового внутрішнього продукту, як те вимагається статтею 48 Закону;

2) Національна рада України з питань розвитку науки і технологій не була залучена Кабінетом Міністрів України до бюджетного процесу (пунктом 6 частини 7 статті 20 Закону України “Про наукову і науково-технічну діяльність” визначено, що Національна рада України з питань розвитку науки і технологій визначає загальні обсяги фінансування науки, їх розподіл між базовим і конкурсним фінансуванням наукових досліджень);

3) Національний фонд досліджень України не визначений головним розпорядником бюджетних коштів за реалізацією грантової підтримки наукових досліджень.

Виходячи з вищезазначеного, Комітет з питань науки і освіти вважає, що запропонований Проект Закону України про Державний бюджет України на 2019 рік не забезпечує в повній мірі виконання положень законів України у сфері науки і освіти і закладає основи подальшого погіршення стану сфери освіти і науки.

Враховуючи надані Міністерством освіти і науки України, Національною академією наук України та національними галузевими академіями наук, профспілковим організаціями, обласними та районними державними адміністраціями пропозиції з розрахунками потреб до Державного бюджету України на 2019 рік, Комітет Верховної Ради України з питань науки і освіти **в и р і ш и в:**

1. Інформацію щодо фінансового забезпечення сфери науки і освіти у 2019 році взяти до відома.

2. Вважати, що граничні показники фінансового забезпечення науки і освіти у 2019 році є такими, що не відповідають положенням чинних законів України у науковій та освітянській сферах.

3. Кабінету Міністрів України, Міністерству фінансів України, Комітету Верховної Ради України з питань бюджету при доопрацюванні проекту Закону України “Про Державний бюджет України на 2019 рік” врахувати наступні пропозиції, які впливають з законів України та рішень Верховної Ради України щодо формування та реалізації державної освітньої та науково-технічної політики:

3.1. У проекті Закону України “Про Державний бюджет на 2019 рік”:

1) абзац третій статті 1 законопроекту доповнити словами:

“Видатки Державного бюджету на науку становлять 0,32% ВВП”

0,32% ВВП - обсяг коштів державного бюджету, що спрямовується на наукову і науково-технічну діяльність, розрахований з врахуванням цих пропозицій (за поданим проектом бюджету вони становлять 0,23% ВВП);

2) статтю 20 законопроекту доповнити новими абзацами наступного змісту:

“Кабінету Міністрів України забезпечити здійснення розподілу обсягів освітньої субвенції між місцевими бюджетами, виходячи з фактичної кількості ставок педагогічних працівників, визначеної відповідно до вимог Державних стандартів початкової, базової і повної загальної середньої освіти, фактичної наповнюваності класів з урахуванням їх поділу на групи з дотриманням законодавчо встановленого розміру посадових окладів та ставок заробітної плати педагогічних працівників та інших законодавчо встановлених умов оплати праці.

Використання залишків освітньої субвенції на оновлення та поповнення матеріально-технічної бази закладів загальної середньої освіти здійснювати за умови їх використання виключно на оплату праці педагогічних працівників з нарахуваннями, включаючи виплати допомоги у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю в повному розмірі”.

3) статтю 22 проекту Закону України та додаток 10 до законопроекту вилучити;

4) доповнити проект Закону двома новими статтями 30 та 31 у такій редакції:

“Стаття 30. Установити, що тимчасово на 2019 рік на державні унітарні підприємства, що перебувають у віданні Національної академії наук України поширюються вимоги пункту 17 частини другої статті 29 Бюджетного кодексу України та статті 11-1 Закону України “Про управління об'єктами державної власності” на державні підприємства”.

Стаття 31. Кабінету Міністрів України забезпечити:

встановлення з 1 січня 2019 року розміру посадового окладу педагогічного працівника найнижчої кваліфікаційної категорії у розмірі трьох прожиткових мінімумів на працездатну особу з забезпеченням реалізації положень частини другої статті 61 Закону України “Про освіту” від 05.09.2017 № 2145-VIII стосовно рівня посадових окладів педагогічних і науково-педагогічних працівників і затвердити відповідні схеми посадових окладів (ставок заробітної плати);

виплату академічних стипендій здобувачам освіти в кількості 2/3 із загального числа студентів, які навчаються в вищих закладах освіти за державним замовленням за денною формою навчання.

3.2 У додатку 3 до проекту Закону:

визначити головним розпорядником бюджетних коштів першого рівня Національний фонд досліджень України за такими бюджетними призначеннями (програмами) та обсягами видатків:

КПКВК 0000000 “Національний фонд досліджень України” - 949 528, 5 тис. гривень

КПКВК 0000000 “Наукова та науково-організаційна діяльність виконавчої дирекції Національного фонду досліджень України” - 23 458,5 тис. гривень (оплату праці 18 194,7 тис. гривень, на матеріально-технічне забезпечення 5 263,8 тис. гривень)

КПКВК 0000000 “Грантова підтримка наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок” - 926 070,0 тис. гривень

КПКВК – має визначити Міністерство фінансів України.

У зв'язку з цим у видатках Міністерству освіти і науки України бюджетну програму за КПКВК 2201300 “Забезпечення діяльності Національного фонду досліджень та Державного фонду фундаментальних досліджень, грантова підтримка наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок” з додатковим фінансуванням 663 622, 0 до запланованого у 262 448, 0 тис. гривень вилучити.

Підстави: Національний фонд досліджень України є головним розпорядником бюджетних коштів відповідно до частини 5 статті 49 Закону України “Про наукову і науково-технічну діяльність”, а також пункту 12 Положення про Національний фонд досліджень України.

3.3. У додатку 3 до проекту Закону збільшити видатки:

3.3.1. Міністерству освіти і науки України за такими бюджетними програмами:

КПКВК 2201120 “Забезпечення діяльності Національного центру “Мала академія наук України”, надання позашкільної освіти державними позашкільними навчальними закладами, заходи з позашкільної роботи” - **на 182 919,0 тис. гривень**, у тому числі: 19 919,0 тис. гривень на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 25.04.2018 № 304 “Деякі питання оплати праці працівників Національного центру “Мала академія наук України”; 150 000,0 тис. гривень для фінансування робіт щодо створення Музею науки у м. Київ; 10 000,0 тис. гривень для проведення в Україні Міжнародного конкурсу Дитячої Наукової Творчості; 3 000,0 тис. гривень з метою відкриття представництва Національного центру “Мала академія наук України” в ЮНЕСКО;

КПКВК 2201130 “Підготовка робітничих кадрів у професійно-технічних навчальних закладах соціальної реабілітації та адаптації, методичне забезпечення закладів професійно-технічної освіти” - **на 116 574,2 тис. гривень**;

КПКВК 2201160 «Підготовка кадрів вищими навчальними закладами III і IV рівнів акредитації та забезпечення діяльності їх баз практики» на 6 054 236,2 тис. грн та 3 929 146,4 тис. грн за загальним і спеціальним фондами відповідно на заробітну плату педагогічних і науково-педагогічних працівників,

у тому числі: 800 000,0 тис гривень для фінансового забезпечення вищих навчальних закладів I—II рівня акредитації за рахунок відповідного зменшення видатків за бюджетною програмою КПКВК 2211230 “Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти “Нова українська школа” на суму 800 000, 0 тис. гривень;

КПКВК 2201190 “Виплата академічних стипендій студентам (курсантам) вищих навчальних закладів” - на 2 024 385,3 тис. гривень на виплату стипендій для забезпечення її виплати не менше як 2/3 студентів, які навчаються за державним замовленням за денною формою навчання;

Обґрунтування: *Покращення стипендіального забезпечення та встановлення справедливої системи призначення стипендій створюватиме умови для надання переваги молоддю навчання у вітчизняних ЗОВ та зменшення їх відтоку на навчання за кордон (а відтак і подальшого працевлаштування за кордоном), сприятиме вирішенню демографічної проблеми, що є дуже гострою в Україні.*

Закладена у проекті держбюджету на 2019 рік сума видатків на виплату академічних стипендій в обсязі 3 400 967,7 тис. грн недостатня для забезпечення:

- *соціальних стандартів для молоді, які б гарантували виконання базових положень Конституції України про право на достатній рівень життя, що забезпечує свободу від бідності, та є невід’ємним правом людини (ст.48 Конституції України: кожен громадянин України має право на достатній життєвий рівень для себе і своєї сім’ї, що включає достатнє харчування, одяг, житло);*

- *статті 6 Закону України “Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії”, відповідно до якої базовим державним соціальним стандартом в Україні є прожитковий мінімум, встановлений законом, на основі якого визначаються державні соціальні гарантії та стандарти у сферах доходів населення, житлово-комунального, побутового, соціально-культурного обслуговування, охорони здоров’я та освіти;*

- *виконання Закону України “Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні”.*

Недосконалість запровадженого Урядом механізму стипендіального забезпечення призвела до зменшення частки отримувачів стипендій у загальній чисельності студентів, які навчаються за рахунок держбюджету, у 2017 році – на 43%, у 2018 – на 20%. При цьому студенти з достатньо високим рівнем успішності (з однаковим рейтингом як і ті, хто отримав право на стипендію) залишаються без стипендії через обмеження коштів, передбачених для її виплати; розмір стипендій не пов’язується з прожитковим мінімумом.

На сьогодні ординарна стипендія для студентів ВНЗ III-IV рівня акредитації становить 1300 грн, що значно менше за передбачений проектом Держбюджету розмір прожиткового мінімуму для відповідної демографічної

групи – 1921 грн з 01.01.2019 року.

КПКВК 2201170 “Здійснення методичного та матеріально-технічного забезпечення діяльності навчальних закладів” - на **454 938,7 тис. гривень**, у тому числі: 4 550,0 тис. гривень на видання навчально-методичної літератури; 33 480,1 тис. гривень на доставку підручників та навчальних посібників; 416 908,6 тис. гривень на видання підручників та навчальних посібників для учнів 6 класу закладів загальної середньої освіти;

КПКВК 2201470 “Здійснення зовнішнього оцінювання та моніторинг якості освіти Українським центром оцінювання якості освіти та його регіональними підрозділами” - на **36 732,2 тис. гривень**, у тому числі: 25 088,2 тис. гривень для оплати праці залучених працівників до проведення зовнішнього незалежного оцінювання по цивільно-правовим угодам, що надасть змогу залучити достатню кількість педагогічних, наукових, науково-педагогічних працівників та інших фахівців для здійснення зовнішнього незалежного оцінювання; 11 644,0 тис. гривень капітальні видатки для проведення капітального ремонту адміністративних приміщень, реконструкцію горища, оновлення технологічного і серверного обладнання та придбання обладнання для технічної організації міжнародного дослідження оцінювання якості освіти PISA-2021 в закладах освіти, а також обробки й кодування (перевірки) матеріалів дослідження;

КПКВК 2201030 “Підготовка кадрів у професійно-технічних навчальних закладах за професіями загальнодержавного значення” – на **42 653,3 тис. гривень** за кодом функціональної класифікації 0930 у зв'язку з установленням розміру посадового окладу педагогічного працівника найнижчої кваліфікаційної категорії у розмірі трьох прожиткових мінімумів на працевздатну особу;

КПКВК 2201040 “Дослідження, наукові та науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами та державним замовленням, підготовка наукових кадрів, фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури, наукових об'єктів, що становлять національне надбання” - на **61 755,0 тис. гривень**, у тому числі: 28 755,0 тис. гривень фундаментальні та прикладні дослідження, з них: 24 730 тис. гривень заробітна плата з нарахуваннями на неї та 4 025 тис. гривень видатки на оплату комунальних платежів, енергоносіїв, закупівлю матеріалів, канцтоварів, реактивів тощо; 33 000,0 тис. гривень капітальні видатки, з них: 14 000 тис. гривень на створення трьох центрів колективного користування науковим обладнанням (згідно з частиною першою статті 13 Закону України “Про наукову і науково-технічну діяльність”), 16 000,0 тис. гривень на підтримку існуючих восьми центрів колективного користування науковим обладнанням та 3 000,0 тис. гривень першочерговий капітальний ремонт лабораторних приміщень, обладнання та адмінбудівель чотирьох наукових установ;

КПКВК 2201080 “Державні премії, стипендії та гранти в галузі освіти, науки і техніки, стипендії переможцям міжнародних конкурсів” - на **20 350,1 тис. гривень**. Виникла нагальна потреба у збільшенні розміру стипендій Президента України і Кабінету Міністрів України та внесення відповідних змін до

Постанови Кабінету Міністрів України від 26 вересня 2002 р. № 1462 “Про розмір стипендії Президента України для молодих учених” та до Постанови Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2008 р. № 757 “Про збільшення розміру стипендій Президента України та Кабінету Міністрів України для молодих учених”. Розмір стипендій Кабінету Міністрів України та Президента України має бути підвищений до 200% та 300% прожиткового мінімуму для працездатних осіб відповідно;

КПКВК 2201300 “Забезпечення діяльності Національного фонду досліджень та Державного фонду фундаментальних досліджень, грантова підтримка наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок” - на **663 622,0 тис. гривень** на грантову підтримку наукових досліджень, оплату праці 18 194,7 тис. гривень, матеріально-технічне забезпечення 5 263,8 тис. гривень (визначити за цією програмою головним розпорядником бюджетних коштів Національний фонд досліджень згідно пункту 2) частини 3.1. цих пропозицій);

КПКВК 2201380 “Виконання зобов’язань України у сфері освіти та міжнародного науково-технічного співробітництва” - на **3 170,0 тис. гривень**, у тому числі: 2 100, 0 тис. гривень проекти НАТО; 1 070, 0 тис. гривень сплата внеску України до Програми наукових досліджень та навчання “Євратом”;

КПКВК 2201390 “Підтримка пріоритетних напрямів наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок у закладах вищої освіти” - на **100 000 тис. гривень** на базове фінансування наукової і науково-технічної діяльності закладів вищої освіти;

КПКВК 2201410 “Дослідження на антарктичній станції “Академік Вернадський” - на **27 639,8 тис. гривень** для забезпечення виконання Державної цільової науково-технічної програми проведення досліджень в Антарктиці на 2011-2020 роки, затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 р. № 1002;

КПКВК 2211190 “Освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам” (код функціональної класифікації 0180) - на **42 482 906, 6 тис. гривень.**

Відповідні зміни необхідно передбачити у Додатку № 6 до проекту, збільшивши видатки освітньої субвенції в розрізі обласних, міських, районних бюджетів та бюджетів об’єднаних територіальних громад.

Закладені у проекті обсяги забезпечать лише зростання розміру посадового окладу працівника першого тарифного розряду з 1762 гривень до 1921 гривні, тобто на 9%, та часткове покриття витрат для поділу класів на групи при вивченні окремих предметів, що не передбачено в обсягах освітньої субвенції у поточному році.

Посадовий оклад педагогічного працівника найнижчої кваліфікаційної категорії на даний час становить 3352,8 гривень, або 1,903 прожиткових мінімуми для працездатних осіб, а обсяги освітньої субвенції за такого рівня

найнижчого посадового окладу педагогічного працівника зі збереженням міжпосадового співвідношення інших підпрацівників у 2018 році затверджено в сумі 61712610,6 тис. гривень. Посадовий оклад працівника найнижчої кваліфікаційної категорії, визначений на рівні трьох прожиткових мінімумів на працездатну особу, має становити 5763 гривні (1921 грн. x 3) або збільшений порівняно з чинним в 1,72 рази. Тому освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам – без урахування поділу класів на групи при вивченні окремих предметів – має становити 106145700,0 тис. гривень.

Обсяг видатків освітньої субвенції, необхідних для забезпечення поділу класів на групи при вивченні окремих предметів, які не передбачено в освітній субвенції у цьому році та за розрахунками Міністерства освіти і науки становлять у 4254,0 млн. гривень, з урахуванням підвищення розміру мінімального посадового окладу педагогічного працівника до трьох прожиткових мінімумів на працездатну особу має складати 7317,0 млн. гривень (4254,0 x 1,72).

КПКВК 2211210 “Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на модернізацію та оновлення матеріально-технічної бази професійно-технічних навчальних закладів” - на **50 000,0 тис. гривень**;

Відповідно до частини 3 статті 142 Конституції України витрати органів місцевого самоврядування, що виникли внаслідок рішень органів державної влади, компенсуються державою. Рішення про передачу видатків на підготовку робітничих кадрів у професійно-технічних та інших навчальних закладах на фінансування з місцевих бюджетів було прийнято Верховною Радою України при затвердженні Державного бюджету на 2016 рік.

Матеріально-технічна база закладів ПТО є вкрай застарілою, тривалий час не фінансувався капітальний та поточний ремонт, не оновлювалося технічне оснащення, що унеможливило запровадження в навчально-виробничому процесі сучасної техніки та технологій. Такий стан справ не дає змоги повною мірою виконувати покладені на ПТО завдання щодо реалізації державної політики у сфері освіти. Передача навчальних закладів ПТО на місцевий рівень значно збільшила навантаження на місцеві бюджети, що не спроможні повною мірою утримувати ці заклади та покращити їх матеріально-технічний стан, особливо у зв'язку із значним зростанням цін на енергоносії та комунальні платежі.

Здійснення модернізації матеріально-технічної бази закладів ПТО створить сприятливі умови для підготовки на належному рівні конкурентоспроможних робітничих кадрів, які здатні задовольнити вимоги сучасного ринку праці.

КПКВК 2201280 “Підготовка кадрів Київським національним університетом імені Тараса Шевченка» - на **440 411,8 тис. гривень** за загальним фондом і на **121 206,6 тис. грн** за спеціальним фондом, в т.ч. на заробітну плату педагогічних і науково-педагогічних працівників;

КПКВК 2201330 "Дослідження, наукові та науково-технічні розробки, проведення наукових заходів Національним технічним університетом України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського", фінансова підтримка наукових об'єктів, що становлять національне надбання" на 42 560,72 тис. грн. для забезпечення наукового та науково-технічного супроводу оборонно-промислового комплексу держави;

Переіменувати бюджетну програму КПКВК 2201420, змінивши її назву з «Підготовка кадрів Подільським спеціальним навчально-реабілітаційним соціально-економічним коледжем та Харківським державним соціально-економічним коледжем» на назву «Фінансування коледжів і технікумів, які мають загальнодержавне значення».

3.3.2. Національній академії наук України на 996 472,1 тис. гривень, у тому числі за такими бюджетними програмами:

КПКВК 6541030 "Фундаментальні дослідження, прикладні наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням, підготовка наукових кадрів, фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури та наукових об'єктів, що становлять національне надбання, забезпечення діяльності наукових бібліотек" – на 635719,6 тис. грн., у тому числі для забезпечення виплат в повному обсязі заробітної плати згідно з чинним законодавством – 502 456,0 тис. грн., за статтею "капітальні видатки" – 98 181,6 тис. грн.;

КПКВК 6541230 "Підтримка розвитку пріоритетних напрямів наукових досліджень" – на 81 279,9 тис. грн. за статтею "капітальні видатки" для придбання новітнього та модернізацію існуючого наукового обладнання установ НАН України;

КПКВК 6541020 "Науково-організаційна діяльність Президії Національної академії наук" – на 3 394,6 тис. грн., в тому числі для забезпечення виплат заробітної плати згідно з чинним законодавством – 3 098,1 тис. грн., проведення оплати за комунальні послуги – 296,5 тис. грн.;

КПКВК 6541140 "Медичне обслуговування працівників НАН України" – на 268 078,0 тис. грн. для проведення ДНУ "Центр інноваційних медичних технологій НАН України" широкого комплексу міждисциплінарних досліджень безпечності та дієвості інноваційних наукових розробок у галузі медицини і здійснення контролю ефективності впровадження їх у медичну практику, у тому числі 5 543, 4 тис. грн. – для закупівлі медикаментів, перев'язувальних матеріалів та продуктів, 260 158,5 тис. грн. – за статтею "капітальні видатки" (придбання діагностичних медичних приладів і обладнання, а також проведення капітального ремонту будівлі поліклініки №1, терапевтичного та хірургічного корпусів).

Відкрити нову бюджетну програму КПКВК 0000000 «Забезпечення діяльності центрів дослідження Київського академічного університету» для

створення та підтримки діяльності Центру квантових матеріалів та технологій, Центру науки про дані, Центру наук про життя, Центру досліджень з фізики та астрофізики високих енергій та Центру інновацій Київського академічного університету та передбачити видатки у обсязі 8 000 тис. грн.

КПКВК – має визначити Міністерство фінансів України

3.3.3. Національній академії медичних наук України 3 701 778,6 тис. гривень, у тому числі за такими бюджетними програмами:

КПКВК 6561040 “Фундаментальні дослідження, прикладні наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері профілактики і лікування хвороб людини, підготовка наукових кадрів, фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури та об’єктів, що становлять національне надбання” - **на 558 611,0 тис. грн.**(видатки розвитку);

КПКВК 6561060 “Діагностика і лікування захворювань із впровадженням експериментальних та нових медичних технологій, спеціалізована консультативно-поліклінічна допомога, що надається науково-дослідними установами Національної академії медичних наук” - **на 2 393 541,4 тис. грн.** (з яких 1 332 169,7 тис. грн – видатки споживання, 1 061 371,7 тис. грн. – видатки розвитку);

КПКВК 6561160 “Реалізація пілотного проекту щодо зміни механізму фінансування надання медичної допомоги у окремих науково-дослідних установах Національної академії медичних наук України” - **на 749 626,2 тис. грн.** (видатки споживання).

3.3.4. Національній академії аграрних наук України на 455 581,1 тис. гривень, у тому числі за такими бюджетними програмами:

КПКВК 6591020 “Наукова і організаційна діяльність президії Національної академії аграрних наук України” - **на 302,3 тис. гривень;**

КПКВК 6591060 “Фундаментальні дослідження, прикладні наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері агропромислового комплексу, підготовка наукових кадрів, фінансова підтримка технічного забезпечення наукових установ, розвитку наукової інфраструктури та об’єктів, що становлять національне надбання” - **на 425 284,0 тис. гривень;**

КПКВК 6591080 “Здійснення заходів щодо підтримки науково-дослідних господарств” - **на 4 772,5 тис. гривень;**

КПКВК 6591100 “Збереження природно-заповідного фонду в біосферному заповіднику “Асканія-Нова” - **на 25 222,3 тис. гривень.**

3.3.5. Національній академії педагогічних наук України на 11 559,8 тис. гривень, у тому числі за такими бюджетними програмами:

КПКВК 6551020 “Наукова і організаційна діяльність президії Національної академії педагогічних наук України” – на **600,0 тис. грн.** (КЕКВ 3110 “Придбання обладнання і предметів довгострокового користування”);

КПКВК 6551030 “Фундаментальні дослідження, прикладні наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері педагогічних наук, підготовка наукових кадрів, фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури та об'єктів, що становлять національне надбання” - на **8 906,1 тис. грн.** (КЕКВ 2281 “Дослідження і розробки, окремі заходи розвитку по реалізації державних (регіональних) програм” – 4762,5 тис. грн., КЕКВ 3210 “Капітальні трансферти підприємствам (установам, організаціям)” – 4143,6 тис. грн.);

КПКВК 6551060 “Підготовка кадрів та підвищення кваліфікації керівних кадрів і спеціалістів у сфері освіти вищими навчальними закладами III і IV рівнів акредитації” – на **2 053,7 тис. грн.** (“Оплата праці” – 453,1 тис. грн., “Нарахування на оплату праці” – 99,7 тис. грн., “Предмети, матеріали, обладнання та інвентар” – 211,0 тис. грн., “Оплата послуг (крім комунальних)” – 600,0 тис. грн., “Придбання обладнання і предметів довгострокового користування” – 689,9 тис. грн.).

3.3.6. Національній академії правових наук України на 26 068,1 тис. гривень, у тому числі за такими бюджетними програмами:

КПКВК 6581020 “Наукова і організаційна діяльність президії Національної академії правових наук України” збільшити - на **3 389,1 тис. гривень;**

КПКВК 6581040 “Фундаментальні дослідження, прикладні наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері законодавства і права, підготовка кадрів, фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури” збільшити - на **22 679,0 тис. гривень.**

3.3.7. Національній академії мистецтв України на 2 973,8 тис. гривень, у тому числі за такими бюджетними програмами:

КПКВК 6571020 “Наукова і організаційна діяльність президії Національної академії мистецтв України” - на **651,7 тис. грн.** (придбання предметів, матеріалів, обладнання та інвентарю додатково потрібно 225,2 тис. грн. (у т.ч. придбання витратних матеріалів до комп'ютерної техніки, факсів, канцелярського приладдя, пально-мастильних матеріалів), на оплату послуг (крім комунальних) додатково потрібно 236,5 тис. грн. (у т.ч. підготовка мереж

до опалювального сезону, ремонт приміщень та обладнання, плата за землю), на капітальні видатки – 190,0 тис.грн. (видатки на оновлення матеріально-технічної бази президії НАМ України).

КПКВК 6571030 “Фундаментальні дослідження та підготовка наукових кадрів у сфері мистецтвознавства” - **на 2 322,1 тис. грн.** (для виплати обов’язкових та стимулюючих надбавок (за науковий стаж, за почесне звання), на оновлення застарілої та зношеної матеріально-технічної бази наукових установ, оплату комунальних послуг та енергоносіїв, на випуск друкованої продукції за результатами завершених фундаментальних досліджень, оплату телекомунікаційних, інформаційних послуг, технічне обслуговування та ремонт обладнання, приміщень наукових установ).

3.3.8. Міністерству культури України на 172907,7 тис. гривень., у тому числі за такими бюджетними програмами:

КПКВК 1801060 “Підготовка кадрів для сфери культури і мистецтва вищими навчальними закладами III і IV рівнів акредитації” - **на 120 325,1 тис. гривень**, у тому числі, до 185 річчя Львівської національної музичної академії імені М.В. Лисенка - 38 770,8 тис. гривень, Національній академії образотворчого мистецтва і архітектури - 70 475,0 тис. гривень. Київському національному університету театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого - 11 079,3 тис. гривень;

КПКВК 1801030 “Надання загальної та спеціальної освіти мистецькими (художніми, музичними, хореографічними) загальноосвітніми школами (школами-інтернатами) та позашкільними навчальними закладами, методичне забезпечення діяльності навчальних закладів” – **на 52 582,6 тис. гривень**;

3.3.9. Державному комітету телебачення і радіомовлення України за бюджетною програмою КПКВК 1701020 «Прикладні розробки у сфері засобів масової інформації, книговидавничої справи та інформаційно-бібліографічної діяльності, фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури - **на 3 298,1 тис. гривень** для забезпечення реалізації Указу Президента України від 12.01.2015 № 7/2015 «Питання підготовки та видання Великої української енциклопедії» на 2013-2026 роки щодо підготовки та видання Великої українська енциклопедія Державною науковою установою «Енциклопедичне видавництво» (в т.ч. 81,0 тис. грн. на капітальні видатки)

3.3.10. Секретаріату Кабінету Міністрів України за бюджетною програмою КПКВК 0411200 «Організаційне, матеріально-технічне, інформаційне та інше забезпечення діяльності Національної ради України з питань розвитку науки і технологій» збільшити на 2 490,7 тис. грн.

3.4. З метою ефективного фінансування закладів професійно-технічної освіти необхідно забезпечити передачу фінансування закладів професійно-технічної освіти з міст обласного значення-обласних центрів на обласні бюджети

та передбачити можливість здійснення міжбюджетних трансфертів для потреби міст-обласних центрів у замовленні підготовки кваліфікованих кадрів.

Для цього пропонується внести такі зміни до Бюджетного кодексу України:

1) у статті 89 “Видатки, що здійснюються з бюджетів міст республіканського Автономної республіки Крим та обласного значення, районних бюджетів, бюджетів об’єднаних територіальних громад” вилучити підпункт “е) професійно-технічну освіту з бюджетів міст обласного значення - обласних центрів (на оплату послуг з підготовки кадрів на умовах регіонального замовлення у професійно-технічних та інших навчальних закладах державної та/або комунальної власності, які розташовані на території зазначених міст);”

2) у статті 90 “Видатки, що здійснюються з бюджету Автономної Республіки Крим та обласних бюджетів” підпункт б) викласти у такій редакції:

“професійну (професійно-технічну) освіту (на оплату послуг з підготовки кадрів на умовах регіонального замовлення у закладах професійної (професійно-технічної) освіти та інших закладах освіти державної та/або комунальної власності;”

3) у статті 91 пункт 20¹ викласти у такій редакції:

“Установити, що з бюджетів міст обласного значення – обласних центрів здійснюються видатки на оплату послуг з підготовки кадрів на умовах регіонального замовлення у закладах професійної (професійно-технічної) освіти та інших закладах освіти державної та/або комунальної власності, які розташовані на території міст обласного значення-обласних центрів, в обсягах, які визначаються пропорційно кількості здобувачів освіти (таких закладів) з місцем реєстрації на території міст обласного значення-обласних центрів.

Міська рада (міста обласного значення-обласного центру) приймає рішення про передачу коштів на здійснення таких видатків обласній раді та затверджує в міському бюджеті (міста обласного значення-обласного центру) обсяги міжбюджетних трансфертів з міського бюджету (міста обласного значення-обласного центру) обласному бюджету. При цьому обсяги зазначених міжбюджетних трансфертів визначаються за формулою, яка затверджується відповідною міською радою (міста обласного значення-обласного центру) у додатку до рішення про відповідний міський бюджет”;

4) по тексту Бюджетного кодексу України привести термінологію у відповідність до Закону України “Про освіту”, а саме:

“професійно-технічна освіта” замінити на “професійна (професійно-технічна) освіта” у відповідних відмінках;

“професійно-технічний навчальний заклад” на “заклад професійної (професійно-технічної) освіти” у відповідних відмінках;

Вказані вище пропозиції щодо видатків на освіту і науку пропонується забезпечити за рахунок збільшення видаткової частини Державного бюджету

України на 2019 рік до рівня не менше 28,14%ВВП та відповідного її перерозподілу.

4. Кабінету Міністрів України, Міністерству фінансів України, Міністерству освіти і науки України:

4.1. Визначити головним розпорядником бюджетних коштів першого рівня Національний фонд досліджень України та передбачити фінансування у обсязі 949 528,5 тис. гривень, у тому числі на здійснення грантової підтримки наукової та науково-технічної діяльності 926 070,0 тис. гривень, на оплату праці 18 194,7 тис. гривень, на матеріально-технічне забезпечення 5 263,8 тис. гривень.

Підстави: Національний фонд досліджень України є головним розпорядником бюджетних коштів відповідно до частини 5 статті 49 Закону України “Про наукову і науково-технічну діяльність”, а також пункту 12 Положення про Національний фонд досліджень України.

У додатку 3 до проекту Закону Бюджетну програму КПКВК 2201300 “Забезпечення діяльності Національного фонду досліджень та Державного фонду фундаментальних досліджень, грантова підтримка наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок” вилучити.

4.2. Внести зміни до Формули розподілу освітньої субвенції, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 року № 1088, які, зокрема, мають передбачати:

- врахування реального контингенту учнів закладів загальної середньої освіти;
- застосування коригуючого коефіцієнту приведення кількості педагогічних ставок у зв'язку з поділом класів на групи при вивченні окремих предметів у закладах загальної середньої освіти;
- зменшення розрахункової наповнюваності класів для міських ОТГ, які мають заклади загальної середньої освіти, розташовані в сільській місцевості;
- приведення у відповідність до статті 103² Бюджетного кодексу України порядку фінансування інклюзивно-ресурсних центрів шляхом здійснення такого фінансування за рахунок коштів освітньої субвенції;
- врахування коефіцієнту доходності. ?

5. Контроль за реалізацією цього рішення покласти на Першого заступника Голови Комітету О.В. Співаковського.

Перший заступник
Голови Комітету

О.В. Співаковський